

Catalijn Claes

Rentmeesters

Roman

Catalijn Claes

Rentmeesters

Uitgeverij Zomer & Keuning

Hoofdstuk 1

Zaire, een van de vele vluchtelingen uit het door oorlog geteisterde Syrië, scharrelt om even over zes door de woonkeuken, schuift de gordijnen opzij en slaat een blik door het raam dat uitzicht geeft over het erf. In de ren begroet de haan de nieuwe dag met fel gekraai, draait zijn kop van links naar rechts, trekt zijn bek wijd open, kraait met voldoening nog een keer, rent het nachthok in en jaagt de kippen naar buiten.

Door het raam valt een streep zonlicht naar binnen. Stofdeeltjes dansen door het licht en buiten schuift Geert, de oudste zoon van boer Limpers, de staldeur open. Hij drijft samen met zijn vader de gemolken koeien naar de wei. Fries zwartbontvee, weet Zaire, breed in de schoft en zwaar van uier. Die kennis heeft ze van Geert, en ook weet ze van hem dat een keer per week de tankwagen van de zuivelfabriek de melk komt ophalen.

Geert is de toekomstige opvolger van de Ora et Labora. Zijn andere broers voelen er niets voor, hun mening is dat je als boer slaaf bent van je bedrijf, altijd aan het werk en nooit klaar, en dat ook nog met al die opgelegde regeltjes uit Brussel, om grijze haren van te krijgen. Evert, de middelste

zoon, is afgestudeerd veearts, en Jurre, de jongste, volgt in Amerika een opleiding voor piloot. De boer zelf, hun vader Zeger Limpers, loopt met de zorgen op zijn lijf voor wat de studies kosten voor zijn beide zoons, en daaroverheen kreeg hij gisteren een hoge boete voor het mestoverschot van zijn bedrijf. Het advies luidt dat hij de veestapel moet inkrimpen, en of dat nog niet genoeg is zucht hij onder een zware hypotheek voor het verbouwen van de koestal naar de eisen des tijds, voor Limpers een extra zorg die op zijn schouders drukt.

Ze keert zich van het raam af, met weemoed in haar hart. Zij en boer Limpers zijn het slachtoffer van de tijd waarin ze nu leven, de van hogerhand opgelegde regels door zij die het zo goed weten. De gewone mens zinkt ondertussen weg in een diep, zwart gat zonder hoop en zonder toekomst.

Tot die mensen rekt zij ook zichzelf – Zaire, geen huis, geen haard, haar ouders en broer omgekomen in hun vlucht naar het vrije Westen en Achmed, haar verloofde, gevangengenomen door een of andere vijand, en daarna heeft ze nooit meer iets van hem gehoord. Iedereen vecht tegen iedereen, de vrede is verder weg dan ooit, en waar blijft de naastenliefde?

Maar kom, dat geldt niet voor eenieder hier op aard. Boer Zeger Limpers en zijn vrouw zijn lief voor haar, behandelen haar als een eigen dochter. Ze had het niet beter kunnen treffen. De boerin vraagt haar weleens heel belangstellend naar haar verleden, wat haar prompt een schok geeft alsof er een koude hand om haar hart grijpt, waardoor ze de woorden niet over haar lippen kan krijgen. Boer Limpers merkt dat dan op en laat zijne diepe, kalme stem over haar heen gaan, die de onrust in haar wegneemt, zodanig dat ze

haar hoofd tegen zijn schouder zou willen leggen en hem vertellen over haar vroeger gelukkige leven in Syrië dat ze door oorlog en geweld achter zich moest laten om in een vreemd land een toekomst op te bouwen.

Zij, Zaire Yousafar, was in Syrië een allround operatiezuster in ondertrouw met een kinderarts, maar ook dat vooruitzicht ging door oorlogsgeweld in rook op. Niets bleef haar over, slechts een mogelijkheid om samen met nog een hele groep oorlogsslachtoffers op de vlucht te slaan naar het vrije Westen, en zo kwam ze met een groep vluchtelingen in Holland terecht, land van klompen en molens, harde wind en traag stromende rivieren. Ze werd opgevangen in een asielcentrum, leerde de taal, gewoonten en zeden van een geheel ander volk, kreeg een spoedcursus Nederlands, met die scherpe g, die je het gevoel gaf of er iets scherp in je keel was blijven haken.

Na ruim een jaar kreeg ze door de wet bepaald een uitering en ging voor haar de deur naar de vrijheid open. Ze werd op de Hollandse gemeenschap losgelaten en belandde in een plattelandsdorp in de kop van Noord-Holland, naar ze later begreep een 'lintgemeente', een lange, rechte straat met aan weerskanten ruisende populieren, in het midden een gracht met smalle bruggetjes en om de vijftien huizen een Noord-Hollandse kapboerderij. Op een van deze boerderijen kwam ze terecht, en zo werd ze van operatiezuster uit een verscheurd Syrië een boerenmeid op klompen in een hecht christelijk boerenmilieu, levend onder een staalblauwe strakgetrokken hemel, met in de verte nabij de boezemdijk de graanmolen van Rezelman, de oude, grijze molenaar die indien hij een tijdje niets te doen heeft over het groen geschilderde hekje hangt en met eenieder die

langskomt een babbeltje aanknoopt. Ook tegen haar als ze een enkel keertje op de bagagedrager van haar fiets een zakje tarwe komt brengen, met de complimenten van vrouw Limpers dat ze de volgende dag het meel komt halen. En dan zegt Rezelman, met een en al lach op zijn gerimpelde gezicht: 'Jaja, die Aag, da's er nog een van de oude stempel, zelf een tarwebroodje bakken, kom er maar eens om bij die jonge boerinnen van tegenwoordig.' Dan vraagt hij: 'En jij? Raak je al wat gewend, meissie?' Wrijvend over zijn neus voegt hij er als in excuus aan toe: 'Je moet maar zo denken, m'n kind, goeie en slechte volkeren heb je overal, maar ondanks alle haat en nijd blijft er toch heel veel moois in de wereld over, als je je ogen maar gebruikt om het te zien.'

Hoor daar die 'ouwe' Rezelman, baas en tegelijk knecht over die machtige graanmolen, die weifelend bij de eerste morgenbries op zijn machtige wieken begint te draaien. En Rezelman, puffend aan zijn doorrokertje, maar praten en praten. 'Molens hier, molens daar, als stoere geharnaste voorlopers van de arbeid.' Rezelman draagt altijd een blauwe werkkieel en gele klompen. Het is een man vol tintelende levensblijheid, die desondanks serieus praat over de Bijbel, het Oude Testament en de Koran, die in de voetsporen van de vele vluchtelingen meekwam en waar hij in zijn hart een beetje bang voor is. Maar wat geeft al dat stumperig getob over grote en kleine beroerdigheidjes. Als je tegen de tachtig loopt raak je ervan doordrongen dat alles in het leven komt zoals het komen moet, hetzij mooi of lelijk. Een mens heeft het maar te aanvaarden, en komt het erop aan door te zetten en niet bij de pakken neer te zitten. Ja, zo praat Rezelman, die na gedane arbeid palingfuiken uitzet in de Boezem, want laten we eerlijk zijn: maaldersgeld brengt

niet zoveel in het laatje, palingverkoop des te meer, en het eigen onderhoud aan de molen kost ook een lieve duit, en een mens moet op zijn tijd ook een happie eten, nietwaar?

En zo is het, een mens moet blijven eten, maar o, o, die zware boerenkost elke middag weer, erwten, bonen, koolraap, bietjes, en alles uit eigen tuin, en niet te vergeten stampot van uien en wortelen. Volgens vrouw Limpers kostelijke boerenkost voor harde werkers zoals een veehouder die van 's morgens vijf tot 's avonds laat op zijn benen staat en dat ook 's zondags, met Pasen, Pinksteren of Kerst. Het vee roept en de boer moet voort, en is het hem niet ergens opgelegd? Want als er geen boeren waren, zag het er voor de wereld treurig uit.

Zo praat vrouw Limpers, en zij, Zaire, houdt wijselijk haar mond, want o wee als je haar tegenspreekt, dan krijg je voor vier duiten. En over een andere religie wordt al helemaal niet gesproken. Op de tafel ligt een antieke Statenbijbel met koperen sloten die van geslacht op geslacht meegaat. En 's zondags na melkerstijd gaat de familie naar de kerk, vroeger met de sjees, nu met de auto, boer Limpers in zijn zondagse pak en zijn vrouw in West-Friese klederdacht, met kap, hulletje en het gouden oorijzer. Ondanks het tegensputteren van haar man en hun oudste zoon blijft Aag de familietraditie trouw, tot verbazing van velen en jaloerse blikken van anderen.

Het moderne leven in het buitengebied, dat is zo makkelijk nog niet

Boer Zeger Limpers is van de oude stempel en dat bevalt hem prima. Maar hij merkt wel dat het voor een man als hij steeds lastiger wordt om zich te handhaven. Hoge hypotheeklasten, strenge regels uit Brussel, een zoon die een ander levenspad kiest dan hij zou wensen... Aan de hand van het verhaal van Zeger en de mensen om hem heen schetst Catalijn Claes een zeer realistisch beeld van hoe het vandaag de dag is om een boerenbedrijf te runnen en om in een kleine gemeenschap te leven waar de tijd in sommige opzichten heeft stilge staan, maar waar de moderne tijd toch onverbiddeijk vat op krijgt.

Catalijn Claes is de auteur van meer dan vijftig streekromans waarin ze altijd weer blijkt geeft van veel inzicht in mensen en gebruiken. Bijzonder knap voor een inmiddels 87-jarige auteur, die weliswaar slechtziend is, maar nog altijd een zeer scherp oog heeft.

Z&K

ISBN 978 90 2053 642 3 NUR 344

9 789020 536423

www.zomerenkeuning.nl